

Delavnica »Nove oblike sodelovanja med javnimi zavodi, NVO, samozaposlenimi in zasebnim sektorjem«

Povzetek razprave in zapis predlogov

Datum delavnice: 7. 6. 2019

Lokacija: Ministrstvo za kulturo, Ljubljana

Število udeležencev: 16

1. Povzetek razprave

Udeležence je uvodoma pozdravil in nagovoril minister za kulturo gospod Zoran Poznič. V nadaljevanju je vodja projekta Jadranka Plut predstavila namen delavnice, predviden potek aktivnosti in časovnico za oblikovanje NPK 2020–2027. Delavnico sta moderirali izvajalki iz Skupine Primera.

Udeleženci so se uvodoma razdelili v štiri skupine. Njihova prva naloga je bila, da razmislijo o primerih dobrih praks in učinkovitih odzivih ministrstva na potrebe deležnikov v preteklosti. Člani različnih skupin so o predlogih drugih skupin lahko tudi glasovali, in sicer tako, da so označili projekte, ki bi jih podprli. Največkrat so udeleženci navedli pomembnost samega obstoja samostojnega ministrstva za kulturo, ZUJIK, zakon o kulturnem tolarju, povezovanje kulturnih vsebin med seboj in z drugimi sektorji oziroma resorji, obnovo kulturne dediščine z evropskimi sredstvi, muzejsko in knjigarniško mrežo ter vključevanje deležnikov v pripravo ukrepov.

Naslednja naloga udeležencev je bila, da po skupinah razmislijo o možnih ukrepi, ki bi jih podprli, če bi imeli na voljo neomejena finančna sredstva, podporo odločevalcev, neomejeno možnost prenosa dobrih praks in znanja iz tujine ter uporabo najnovejših tehnologij. Ta naloga je udeležence pripravila na ključno nalogo delavnice, in sicer razmislek o novih oblikah sodelovanja med posameznimi deležniki. Vsaka skupina je izmed nabora predlogov izbrala enega, ki ga je podrobneje razdelala in predstavila ostalim udeležencem.

Prva skupina je izhajala iz predpostavke, da samozaposleni, NVO, zasebni sektor nimajo znanja, niso opolnomočeni, so v poziciji neenakovrednih partnerjev, nimajo zaupanja do ostalih partnerjev, da bi se ustrezno povezali in promovirali. Posledica tega so slabo organizirani dogodki, prezasičenost z dogodki, nezaupanje, slaba vsebina, napačno izbrana ciljna publika. Kot rešitev so predlagali, da MK olajša, koordinira, pomaga promovirati kot pozitiven ukrep dogodke, koncerte, dražbe, razstave, uporabo različnih medijev za te deležnike. Na ta način bi omogočili nov način povezovanja, ki bi prispeval k večji prepoznavnosti, boljši samopodobi deležnikov, večjemu ugledu in imenu blagovnih znamk.

Tudi druga skupina je predlagala rešitev, ki spodbuja promocijo ponudbe različnih deležnikov. S pomočjo e-portala, sejmov, oglaševanja in promocijskega gradiva bi lahko izboljšali prepoznavnost različnih deležnikov. Izhajali so iz stališča, da je ta manjša zaradi tega, ker ti nimajo dovolj sredstev, se ne znajo promovirati in ker javnost ni zainteresirana za te vsebine. MK bi imelo pri tem vlogo

financerja, mediatorja in pomoči deležnikom. Povezali bi ponudnike storitev, izvajalce promocije in uporabnike. Z učinkovitejšo promocijo bi deležnikom omogočili večji zaslužek, večjo prepoznavnost hkrati pa tudi motivirali uporabnike.

Tretja skupina je razmišljala o vzpostavitvi skupne platforme, ki bi služila predstavitvi, nudenju informacij, izmenjavi in delitvi znanja, izmenjavi povpraševanj in ponudb, promociji kulturnih vsebin in posameznikov. Želeli bi si, da so deležniki bolj proaktivni in samoiniciativni, ne da samo čakajo na pomoč od MK. Izpostavili so tudi težavo komunikacije z deležniki in podali predlog, da bi se ti združili, ker bi bil tako dialog med MK in njimi lažji.

Pri predstavitvi te zamisli so ostali udeleženci povezali idejo skupne platforme s proaktivnostjo deležnikov. Skupna platforma bi lahko bila samo »infrastruktura« oz. orodje, ki je na voljo proaktivnim deležnikom. Združevanje in povezovanje, ki bi ga omogočala platforma bi namreč lahko temeljilo na samoiniciativnih pobudah in skupnih ciljih deležnikov.

Četrta skupina je predstavila podrobno razdelan predlog povezovanja knjižnic in knjigarn. Kot problem v ozadju so izpostavili nedostopnost knjige in majhno število knjigarn. Združevanje obojih bi omogočilo skupno uporabo virov (prostor, oprema, kadri). S tem bi povečali dostopnost obojih in povečali možnost za njihov obstoj. Vloga MK bi bila pri zagotavljanju pogojev za tako združitev, v spodbujanju in promociji združenega nastopa. Takšno združevanje bi pomenilo povezovanje javnega in zasebnega, nacionalnega z lokalnim, ločenih področij založništva in knjigotrštva. Proces realizacije bi vključeval promocijo ideje in vključitev deležnikov, določitev pogojev, izvedbo vzorčnega primera, širšo implementacijo (operacionalizacijo) oz. konkretizacijo. Kot možne ovire so izpostavili nerazumevanje predloga, pomanjkanje financ in vprašanje trajnosti.

Udeleženci so ob predstavitvi ideje menili, da bi ta način povezovanja zasebnega in javnega ter lokalnega in nacionalnega lahko prenesli tudi na še katera druga področja v kulturi.

2. Zapis predlogov

Delavnico so sestavljale 3 aktivnosti:

- Pozitivna vloga MK v preteklosti
- Ustvarjanje zamisli za izboljšavo / ukinitev / uvedbo ukrepov
- Ustvarjanje zamisli za nove oblike sodelovanja med deležniki

Pozitivna vloga Ministrstva za kulturo v preteklosti

Za to aktivnost so udeleženci imeli na voljo podvprašanja: Kateri projekti / aktivnosti iz preteklosti kažejo na pomemben prispevek ministrstva za kulturo za slovenski kulturni prostor? Kaj je omogočilo pomemben prispevek? Navedite primere projektov / aktivnosti iz preteklosti, ko se je ministrstvo uspešno odzvalo na trende v okolju. Kaj je omogočilo uspešen odziv ministrstva? Navedite primere projektov / aktivnosti iz preteklosti, ko je ministrstvo uspešno nagovorilo potrebe različnih deležnikov? Kaj je omogočilo uspešen odziv ministrstva? Navedite primere projektov / aktivnosti iz preteklosti, ko

je ministrstvo spodbudilo uspešno sodelovanje različnih organizacij in/ali posameznikov? Kaj je omogočilo uspešno sodelovanje?

Povzetek razmišljanj:

- ZUJIK 2013, ukrepi za samozaposlene
- V zadnjih 10 letih večja vključenost pripadnikov ranljivih družbenih skupin, npr. knjižnica za slepe in slabovidne
- Obnova kulturne dediščine z EU sredstvi
- Vključevanje deležnikov v priprave ukrepov
- Arhivski zakladi Slovenije (raziskava vseh arhivov, povezovanje, osveščanje o pomenu)
- Povezovanje kulture z drugimi sektorji
- Vključitev kulture v Lizbonsko strategijo (kultura je bila vključena v času slovenskega predsedovanja, v novo strategijo EU2020 pa kultura ni posebej vključena)
- Obstoj samostojnega ministrstva, s tem država daje kulturi identiteto
- Povezovanje in sodelovanje različnih kulturnih področij, NPK, skupna vizija in usmeritve
- Uspešni projekti: branju prijazna občina, nacionalna mreža, ki povezuje kulturne ustanove, vzgojno izobraževalne ustanove in lokalne skupnosti, širše medresorsko sodelovanje (zdravje, kmetijstvo, okolje in prostor, skupna usposabljanja vseh deležnikov, kulturni bazar, leto kulturne dediščine, nacionalni mesec skupnega branja)
- Dostopnost kulture za ranljive skupine
- Zakon o kulturnem tolarju
- Knjižnica za slepe in slabovidne
- Ustanovitev SFC in JAK
- Ustanovitev SKIC v tujini in promocija slovenske kulture v tujini
- Muzejska mreža
- Kulturni bazar
- Popularizacija kulturnih programov za šole
- Upoštevanje strokovnosti
- Dinamična komunikacija
- Upoštevanje nove ideje
- Vzpostavitev muzejske četrti
- Kulturni tolar
- EU sredstva
- Medresorsko sodelovanje, npr. min. za kmetijstvo
- Podpora mrežam: muzejska, knjigarniška
- ZUJIK: transparentnost, sistematičnost, zagotovljeni pogoji

Ustvarjanje zamisli za izboljšavo / ukinitve / uvedbo ukrepov

Za to aktivnost so udeleženci imeli na voljo podvprašanja: Katere ukrepe bi izboljšali / uvedli / ukinili, če bi imeli: neomejeno podporo odločevalcev;

neomejeno količino sredstev;

neomejen dostop do katere koli prakse / znanja v tujini;

neomejen dostop do najsodobnejših tehnologij?

Povzetek razmišljanj:

- Zmanjšati papirno poslovanje
- Boljša oprema, bolj kompatibilni programi
- Avtomatski zajem podatkov iz različnih baz
- Smiselno povezovanje kulturnih portalov
- Prečistiti zastarele vsebine
- Podpreti dostopnost digitaliziranih kulturnih vsebin
- Centralni kulturni portal
- Prilagoditev infrastrukture kulturnim dogodkom, npr. paket vlak + predstava
- Kinoteka slovenskih filmov
- Kulturna kartica ugodnosti
- Ukiniti poplavo tiskanih prospektov
- Definirana in večja odgovornost javnih zavodov in njihova večja samostojnost v okviru izvajanja JS in porabe sredstev
- Večje vključevanje društev in organizacij ranljivih družbenih skupin v postopke sprejemanja pravnih aktiv in drugih dokumentov s področja kulture
- Zagotovitev ustrezne infrastrukture za izvajalce javnih služb
- Upoštevanje specifik NVO: producenti, mreže za podporo, stanovske organizacije
- Samozaposleni: ukrepi, ki bodo omogočili razvoj, ustvarjalnost in promocijo, opolnomočenje
- Uvedba selektorjev pri razdeljevanju sredstev
- Ukinjanje dela, ki ne prispeva sorazmernega deleža v procesu poslovanja
- Povišanje sredstev za AJK za več kakovostnih knjig
- Odprava DDV na kulturne dobrine
- Odprava vseh vstopnin na kulturne prireditve
- Dvig plačila prispevne stopnje za samozaposlene
- Odkup pomembnih predmetov za muzeje
- Obnova vseh spomenikov, modernizacija muzejev z opremo
- Ustanovitev in vzdrževanje verige knjigarn
- Velika mednarodna gostovanja
- Več sredstev za razpise na vseh področjih
- Uvedba e-razpisov, ki delujejo, za vsa področja
- Več mladih strokovnjakov na MK
- Višja raven skrbi za ranljive ciljne skupine
- Investicije v kulturno infrastrukturo
- Nagrajevanje delovne uspešnosti
- Primerni prostori za opravljanje dela
- Brezplačni javni prevoz na kulturne prireditve
- Financiranje obiska glavnega mesta za vse OŠ iz periferije
- Več sredstev za razvoj slovenskega filma in vlaganje v ART kino mrežo
- Financiranje javnih zavodov na mandat

- Financiranje projektov nevezano na letno obdobje, temveč na projekt
- Ustanovitev sklada za premično dediščino
- Dolgoročno urediti javno kulturno infrastrukturo, depoji, prenova infrastrukture, novogradnje
- Skupna raba infrastrukture (kadri, prostori, oprema)
- Zagotoviti sredstva za projekte (ne socialni transfer) za samostojne ustvarjalce v kulturi
- Ukiniti ločenost med kulturo na občinski in državni ravni, ureditev lastništva (skandinavski model)

Ustvarjanje zamisli za nove oblike sodelovanja med deležniki

Za to aktivnost so udeleženci imeli na voljo podvprašanja: Kaj pridobijo javni zavodi s sodelovanjem z NVO, samozaposlenimi in zasebnim sektorjem? Kaj pridobijo NVO s sodelovanjem z javnimi zavodi, samozaposlenimi in zasebnim sektorjem? Kaj pridobijo samozaposleni s sodelovanjem z javnimi zavodi, NVO in zasebnim sektorjem? Kaj pridobi zasebni sektor s sodelovanjem z javnimi zavodi, NVO in samozaposlenimi?

Katere nove oblike sodelovanja lahko ustvarite? Vsaka skupina navede 5 novih oblik. Katere so stične točke za sodelovanje med javnimi zavodi, NVO, samozaposlenimi in zasebnim sektorjem? Potem si izbere eno in jo podrobneje vizualizira: Kdo je vključen v ukrep? Kakšen je cilj ukrepa? Kako bomo vedeli, da smo uspešno uresničili ukrep? Kakšna je vloga MK? Kaj je drugače pri tem ukrepu? Na kakšen način poteka izvedba ukrepa (nariši proces)? Kako poteka sodelovanje? Kaj lahko gre narobe?

Povzetek razmišljanj:

- Izmenjava izkušenj
- Skupen nastop, strokovna podpora
- Sindikalni nastop
- Strokovni razvoj
- Javno-zasebno partnerstvo za omogočanje projektov
- Varstvo intelektualne lastnine
- Uporaba virov javnih zavodov
- Skupne muzejske trgovine
- Večja vključenost samozaposlenih v javno službo, npr. prednost samozaposlenih pri oblikovanju razstav
- Povezovanje knjižnic in knjigarn
- Skupna kulturna platforma
- Združevanje posameznih skupin za dialog z MK
- Sponzorstvo samozaposlenih za kulturne spomenike
- Ambasadorstvo
- Aktivno obravnavanje povezanih pobud
- Dopustiti neusmerjene pobude samozaposlenih
- Srečanja na delavnicah soustvarjanja
- Skupna promocija ponudbe
- E-portali za ponudbo nekega področja